

A bélsár az egészség tükre (1. rész)

A „jó pap is holtáig tanul” tartja a közmondás. Ennek kapcsán a régi postagalamb újságokat lapozgatva akadtam rá H.W. Hauser tanulmányára, amely a bélsár szabad szemmel is megítélhető elváltozásait taglalta. Ezt az írást próbáltam a gyakorlat talajára átültetni, a mai ismereteink birtokában. A bélsár formája, konzisztenciája, színe és mennyisége fontos mércéje az egészségi állapot megítélésének. Ha ismerjük ezt az állapotot, attól minden eltérőt értékelni tudunk, így időben azonosíthatunk néhány fontos galambbetegséget, természetesen megfelelő gyakorlat elsajátítása után. Ebben próbál útmutatást adni ez az írás. Milyen az egészséges galamb ürüléke? Nyilván valamennyien ismerik, tudják, hogy milyen az egészséges bélsár, de mindenki számára érthetően leírni, ezt már egy nehezebb feladat.

Az egészséges trágya 3 részből áll: - szilárd (valódi) bélsárból, - urát kristályokból, - és egy folyékony vizelet részből. Összességében a galambok ürüléke gyengén nedves, általában szilárd állományú, gömbölyded alakú, fehéres bevonatú és változó színű. A fehéres bevonatot a vesék által kiválasztott és ugyancsak a kloákába ömlesztett húgysavas sók (urát kristályok) képezik. A vizelet rész tiszta, áttetsző. A változó szín mit is takar? Ez lehet halványzöld, sárgás szürke, szürkés barna, más leírás szerint zöld vagy világostól a sötét barnáig terjedhet. Nyilván ez egyéni megítélés kérdése! Jó tartás és takarmányozás mellett 1 nap alatt a galamb kb. 30-szor ürít, a napi ürülék mennyisége 10-20 gramm lehet.

A cikknek ez a része a nem betegségekből fakadó elváltozásokat ismerteti. Kétségtől a takarmányozás az egyik legfontosabb befolyásoló tényező.

Néhány példa a teljesség igénye nélkül.

- Tiszta kukorica, élesztős takarmányok, zöldtakarmányok adagolása esetén a bélsár kissé nedvesebb, nagyobb mennyiségű, sárgás szürke vagy erőteljesebb zöld színű.
- Nagy mennyiségű, lédús gyümölcsök vagy zöltségek adásakor pl. cékla, hasonló az előzőekhez, csak színbeli elváltozás - vöröses árnyalatú - lesz az ürülék.

Mikor változhat még a bélsár minősége?

- Hirtelen takarmányváltáskor,

- ha olyan táplálékot kap a galamb, amit a szervezete nem tud lebontani, pl. burgonyareszelék etetésekor a magas keményítő tartalom miatt,
- ha poros, szennyezett, rosszul tisztított a szemes takarmány,
- hibás gritt és ásványi anyag adagolás esetén (lásd. előző cikk só mérgezés),
- poshadt ivóvíz itatásakor,
- ha a dúc huzatos, nedves, rosszul megvilágított.
- Szállítás során jellegzetes „fáradtsági trágya” alakul ki.
- Kotlás után mindkét nemnél, vagy párba állításkor nagy mennyiségű, hígabb, bűzös ún. „tartott” ürülék keletkezik.
- Stressz hatásra, ijedtség alkalmával kicsi, erősen nedves bélsár jön létre.
- Tartós éhezés, vízfelvétel hiánykor az ürülék száraz, belül sötét, kívül feltűnően fehér.
- Hasonló bélsárrekedés során is, bár ez galamboknál ritka kórkép. Ennek oka lehet súlyos fokú hajszálférgesség, idegen testek a bélcsatornában és esetleg térszűkítő folyamatok (daganat).

A következő rész(ek) a nem fertőző és a fertőző okokat taglalja majd. Egyértelmű dolgokról szólt ez a cikk, de mégis hasznosnak tartom ezt így összefoglalni, főleg a kezdő galambászok számára! Keressenek bátran az ismert elérhetőségeken!

Eredményes tenyésztést és versenyekre való felkészítést kívánok Önöknek! Keressék honlapunkat a *www.galambpatika.hu* címen!

Üdvözlettel: dr. Berta Krisztián a Magyar Állatorvosi Kamara galamb specialista állatorvosa, galambász